

«Ordfabrikken»

Vi ønsker å iscenesette barneboken «Ordfabrikken» av Agnès De Lestrade, illustrert av Valeria Docampo. Originaltittelen er «Le grand fabrique des Mots», og den er oversatt til norsk av Helene Uri.

Medvirkende:

Monika Solheim og Adele Lærum Duus vil stå for utformingen og gjennomføringen av forestillingen. Monika er frilanser og en erfaren skuespiller / figurspiller og dukkemaker med lang fartstid i Bergens Figurteatermiljø (Dukkenikkerne) Hun har reist på flerfoldige skole/barnehageturneer siden 1998, lager i tillegg dukker, rekvisitter og scenografi til andre teateraktører i Bergens scenekunstmiljø. Adele er skuespiller/figurspiller, forfatter og litteraturformidler, som siden 2005 har turnert med forestillinger over hele Vestlandet. Hun driver sitt eget lille soloteater – og litteraturformidlingsfirma «Lys levende Adele». Monika og Adele har begge base i Bergen. Jorunn Lullau fra Lullau produksjoner vil være regikonsulent. Hallvard Lærum står for musikk, Jan Holden fra Dukkenikkernes teaterverksted kommer til å være teknisk konsulent og Marte Synnevåg vil designe kostymene.

Hvorfor akkurat denne fortellingen?

«Ordfabrikken» dreier seg om noe helt sentralt for alle mennesker, både små og store: Språket vårt.

Hvordan kommuniserer vi med andre, hvor kommer ordene våre fra, hva er verdien av dem og hva betyr de egentlig når vi sier dem? Kan vi stole på ordene vi hører fra andre? Kanskje stillheten mellom ordene har like stor verdi som ordene selv?

Denne vakre lille fortellingen viser at man ikke alltid trenger å være så rik på ord for å være rik på følelser, på kjærlighet, og på mening. Den forteller om det å lytte til hverandre. Om vi lytter ordentlig kan vi kanskje også kjenne og forstå det språket som ligger bak ordene? I «Ordfabrikken» kjøper innbyggerne de ordene de har råd til. Noen har derfor et stort, rikholdig ordforråd, mens andre ikke har råd, og må plukke opp ord som andre har mistet eller kastet. De må spare dem, og bruke dem med hjertet når det virkelig gjelder. Slik blir selv det minste og mest hverdagslige ord mettet med mening. Boken sier oss at det kan ligge mye bak et ord om vi er villige til å lytte med mer enn øret, og det er slik det lille kjærlighetsdramaet mellom bokas hovedpersoner løses.

Barn er som kjent midt i en sosialiseringssprosess, der grenser skal trekkes og strekkes, både verbalt, fysisk og følelsesmessig. Gjennom denne forestillingen ønsker vi formidle for barn at det er lett å gå seg vill i ord og stillhet imellom når man skal nærme seg andre. Det blir ikke enklere når vi blir større, og vi ser at dette er en fortelling som med enkle grep også kan stiles til de eldre barna i skole og til og med ungdomsskole. Men i første omgang vil vi altså lage en forestilling for målgruppen 4-9 år.

Hvorfor figurteater?:

Levende figurer får oss til å lytte på en annen måte: Mer undersøkende og konsentrert. Figurenes bevegelsespråk rommer store muligheter for formidling. Selv den minste bevegelse kan romme det mest betydningsfulle for oss. De hjelper oss å underbygge de ulike stemningene i et nonverbalt univers. Figurene gir oss tilgang til det abstrakte. De kan

illustrere menneskelige følelser og fortelle med helt andre virkemidler enn skuespilleren kan. Der fysiske menneskelige begrensninger stopper skuespilleren, kan figurene briljere. De kan fly av glede og lettelse, de kan bokstavelig talt gå i stykker av sorg og de kan forvandle seg til noe annet på et øyeblikk.

Kunstneriske virkemidler:

Figurer: Bokas tre hovedpersoner, Filip, Siri og Oskar, vil bli modellert som menneskelignende figurer så barna kan kjenne seg igjen i dem. Samtidig skal de ha elementer av fantasien og det abstrakte i sin fysiske utforming. Slik kan vi ivareta bokens virkelighetsoverskridende kvaliteter.

Språk:

Figurene og forestillingen skal eksperimentere med ulike språkuttrykk, det vil si at ord vil bli brukt, men ikke i vanlig forstand. Ordene vil brukes i nye sammensetninger og med andre betydninger enn det vi er vant til. Innbyggerne i Ordfabrikken vil ha ulik tilgang på ord: De rike som har råd til mange, vil kunne snakke sammenhengende i lange setninger om det som opptar dem, mens de fattige som ikke har råd til ord, kanskje er stumme, kun har lyder, eller eier helt feile ord til å sette på sine følelser. Vårt valg av ord og språk vil underbygge karakterene og handlingen i fortellingen. Samtidig skal rammefortellingen formidles gjennom en fortellerstemme så den blir tydelig for barna.

Scenografi : Vi kommer til å befinne oss i en liten by, der fragmenter, som sammenføyde hustak, vinduer og butikkskilt gir assosiasjoner til byens karakter, stemning og aktiviteter. Vi vil gjenskape et landskap som er i dialog med poesien, varmen og mystikken i bokens illustrasjoner. Kontrasten mellom det truende, mørke, og det lette, skjøre vil være viktig. Vi vil leke oss med flere av bokens formelementer, som buer og spiraler, få, men klare farger, og vi vil eksperimentere med ulike papirmaterialer: Uendelig lange remser av ord, små flyvende papirlapper som blåser med vinden, gjennomsiktige, opplyste papirvegger som danner gater med tause skygger som haster forbi. Vi ønsker å lage scenografien på en slik måte at sceneelementene kan settes sammen på ulike måter. Da kan scenebildet forvandles ved små, enkle grep og gir overraskende og nye miljøer. Hva skjer for eksempel om vi snur toppen av hustakene? Vil ordfabrikken kanskje befinne seg på undersiden? Og hvordan ser egentlig ordfabrikken ut? Kanskje den kun eksisterer under jordas overflate, som en underjordisk maskin, kanskje den er en stor og mørk fabrikk som ruver truende over oss mens den spyr ut ord, eller kanskje den er overalt, som et organisk, pustende vesen som pulserer i takt med byen og figurene i den. Alle disse elementene skal utforskes og vil til slutt utgjøre hver sin del av vår collage: En by der hver farge og hvert ord har sin egen valør og der hver aktør har sin spesielle plass.

Musikk og lydkulisser: Musikk taler til oss uten ord. Den taler rett til hjertet. En liten melodi kan gi oss en stemning, en uuttalt følelse, eller den kan romme en hel verden. Med musikk komponert spesielt for denne forestillingen, vil vi male scenebildene, karakterene og situasjonene ut på scenen. Gjennom et tett samarbeid med komponist Hallvard Lærum vil vi la oss inspirere og påvirke hverandre i prosessen, slik at musikken ikke bare blir et forsterkende grep, men også en indre drivkraft i det sceniske. Lydkulisser vil også være et fortellende og stemningsskapende element i forestillingen: Ståket fra byens gater, det tørre ekkoet av fottrinn i en trappeoppgang, eller pusten som bærer ordene frem.

Praktisk gjennomføring og framdriftsplan:

Våren 2015 vil Monika og Adele starte med å omarbeide boken til scenemanus og søke om midler til gjennomføringen. Innøvingen vil foregå i mars/april 2015, og premiere vil bli

den 18. april 2015 på Barnas Kulturhus. Vi planlegger å spille ca 40 forestillinger på kulturhus, biblioteker og andre arenaer i Hordaland i løpet av 2015, og vil også fortsette med turnévirkosomhet i 2016. Vi kommer til å tilby forestillingen til Den kulturelle skolesekken i Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane skoleåret 2016.

Muligheter for for – og etterarbeid:

I undervisningssammenheng kan lærer forberede barna ved å jobbe med forholdet til språket vårt og hvordan det brukes, for eksempel:

- Kan tonefall endre ord og setningers betydning? (ironi, sarkasme, overraskelse..)
- Kan ord skape klangfarger, bli en tegning eller en sang?
- Hvordan kan vi leke med ordenes rytme og rim?

I etterkant av vår visning kan man diskutere og fabulere:

- Er det byen som eier Ordfabrikken, eller omvendt?
- Hva heter byen?
- Hvorfor bruker vi ord?
- Må en sang inneholde ord eller kan lyder og instrumenter gjenskape den samme meningen?

Medvirkende :

Skuespillere/ figurspillere: Adele Duus og Monika Solheim

Manus bearbeiding: Adele Duus og Monika Solheim

Scenografi og Figurer ; Monika Solheim og Adele Duus

Musikk/ Lydkulisser: Hallvard Lærum

Regi : Adele Duus , Monika Solheim og regikonsulent Jorunn Lullau

Teknisk konsulent : Jan Holden

Kostymer: Marte Synnevåg